Läkemedelshantering, obruten läkemedelsbehandling vid in- och utskrivning från sjukhus - Rutin - Hälso-och sjukvården Region Gävleborg

Titel: Läkemedelshantering, obruten läkemedelsbehandling vid in- och utskrivning från sjukhus - Rutin - Hälso-och sjukvården Region Gävleborg	**Dokumentkategori:** Rutin	**Omfattning:** Hälso- och sjukvård Region Gävleborg
Dokumentägare: Chef Läkemedelsenheten	**Dokumentansvarig:** Farmaceut Läkemedelsenheten	**Beslutsinstans:** Chef Läkemedelsenheten
Diarienummer: Ej tillämpligt		**Datum för översyn:** Se giltigt t.o.m

Innehåll

1. Syfte och omfattning 2
2. Innehåll 2
2.1. Inskrivning på sjukhus 2
2.1.1. Skicka med aktuell läkemedelslista till sjukhuset 2
2.1.2. Utför enkel läkemedelsgenomgång 2
2.1.3. Skicka med patientens läkemedel till sjukhuset 3
2.2. Utskrivning från sjukhus 3
2.2.1. Uppdatera läkemedelslistan 3
2.2.2. Skicka med aktuell läkemedelslista och info om eventuella förändringar 3
2.2.3. Säkerställ att det finns giltiga recept, alternativt ordinationer i Pascal 4
2.2.4. Undvik avbrott i medicineringen - utlämning av läkemedel från vårdenhet 4
2.2.5. Kom ihåg att skicka med patientens egna läkemedel 6
3. Kommunikation och implementering 6
4. Medverkande och granskare 6
5. Referenser 6

1. Syfte och omfattning

Dokumentets syfte är att tydliggöra vilka regler som gäller vid in- och utskrivning från sjukhus för att patienterna utan avbrott ska ha tillgång till ordinerade läkemedel, och för att säkerställa att korrekt information om aktuell läkemedelsbehandling finns tillgänglig.

Dokumentet gäller för Region Gävleborg, vårdgivare med avtal med Region Gävleborg och länets kommuner. Innehållet bygger på de överenskommelser som sedan tidigare finns fastställda mellan parterna.

2. Innehåll

2.1. Inskrivning på sjukhus

2.1.1. Skicka med aktuell läkemedelslista till sjukhuset

I de fall ansvarig sjuksköterska på särskilt boende eller korttidsboende, alternativt distriktssköterska inom hemsjukvård, är informerad om att en patient ska till sjukhuset, ska denna säkerställa att sjukhusets vårdenhet får information om patientens aktuella läkemedelsbehandling.

2.1.2. Utför enkel läkemedelsgenomgång

Det är av stor vikt att läkemedelslistan blir korrekt vid inskrivning. Enkel läkemedels-genomgång ska göras och ansvarig läkare ska säkerställa att ordinationerna i Cosmic är

aktuella och relevanta utifrån patientens tillstånd. Se rutin Läkemedelsgenomgång, enkel och fördjupad samt läkemedelsberättelse 09-859689.

Observera att läkemedelslistan i Cosmic inte uppdateras när ändringar görs i Pascal, vilket innebär att läkemedelslistan behöver ses över noggrant vid inskrivning. Det är inskrivande läkares ansvar att läkemedelslistan i Cosmic är korrekt vid inskrivning i slutenvård.

2.1.3. Skicka med patientens läkemedel till sjukhuset

För att undvika avbrott i patientens medicinering, och för att minska risken för kassation av redan expedierade dosdispenserade läkemedel, ska läkemedel i vissa fall skickas med patienten till sjukhuset.

Detta gäller:

- Dosdispenserade läkemedel (hela dosrullen skickas med till sjukhuset).
- Licensläkemedel, eller andra ovanliga läkemedel där det är risk att de inte finns på sjukhuset.
- Ögondroppar, inhalationer, insulin, nitrospray, krämer och andra läkemedel i ”flerdosbehållare”.

Medskickade läkemedel ska vara identifierbara, vilket innebär att läkemedelsnamn, styrka, utgångsdatum och batchnummer ska framgå.

Vårdenheten på sjukhuset ansvarar för att förvara patientens läkemedel under vårdtiden, och för att kvarvarande läkemedel skickas med patienten vid utskrivning.

2.2. Utskrivning från sjukhus

2.2.1. Uppdatera läkemedelslistan

Vid utskrivning ska all läkemedelsbehandling som inte ska fortsätta efter vårdtiden avslutas. Detta gäller ofta injektioner och infusioner. Läkemedel med begränsad behandlingstid, exempelvis antibiotikakurer, ska sättas ut fram i tiden.

Har patienten dosdispenserade läkemedel i hemmet (är ansluten till Pascal) ska ordinationerna i Pascal uppdateras.

Vid utskrivning behöver inte alla ordinationer sättas ut i Cosmic, men det är mycket viktigt att allt är korrekt vid utskrivning och att alla ordinationsändringar utförs i Pascal. Det är utskrivande läkares ansvar att läkemedelslistan i Cosmic och Pascal stämmer överens vid utskrivning.

2.2.2. Skicka med aktuell läkemedelslista och info om eventuella förändringar

Enligt rutinen Samverkan vid utskrivning från sluten hälso-och sjukvård samt hantering i Lifecare samordnad planering vid utskrivning(SPU) - Hälso-och sjukvård Region Gävleborg samt länets kommuner (09-295928) ska korrekt läkemedelslista finnas tillgänglig för berörda samma dag som patienten är utskrivningsklar.

Vid utskrivning ska läkaren säkerställa att patienten får med sig en utskrift av aktuell läkemedelslista, samt ett utskrivningsmeddelande innehållande en läkemedelsberättelse (skriftlig information om de läkemedelsförändringar som skett under vårdtiden). För patient med dosdelade läkemedel ska ”förteckning recept” i Pascal skrivas ut och lämnas till patienten.

Aktuell läkemedelslista och läkemedelsberättelse ska framgå i epikrisen som, efter samtycke från patient i de fall detta krävs, skickas till ansvarig läkare i primärvården och till eventuell hemsjukvårdsenhet och särskilt boende. Observera att Pascal inte är en journalhandling. Att enbart hänvisa till Pascal är inte tillräcklig journalföring.

2.2.3. Säkerställ att det finns giltiga recept, alternativt ordinationer i Pascal

Utskrivande läkare ansvarar för att patienter som skrivs ut från slutenvården garanteras möjlighet till obruten läkemedelsbehandling avseende samtliga ordinerade läkemedel, alltså ej enbart nyinsatta. Detta sker genom att förskrivaren kontrollerar att giltiga recept, eller för dospatienter ordinationer i Pascal, finns för samtliga läkemedel, och vid behov skriver nya recept alternativt ordinerar dosdelade läkemedel.

Mer information finns i dokumentet: Läkemedel - Regelverk angående receptförskrivning och rekvisitionsförfarande.

Det är viktigt att all förskrivning till dospatient sker i Pascal. Inga vanliga e-recept ska skrivas till dospatienter.

Vid ordinationsändring i Pascal får förskrivaren ett förslag på insättnings- respektive utsättningsdatum. Föreslaget är det datum då nästa ordinarie dosrulle startar. Om det inte är nödvändigt, bör akut omproduktion av dospåsar undvikas. En akut omproduktion innebär en ökad kostnad samt en möjlig risk för dubbelmedicinering och ökad kassation av läkemedel. Om ordinationsändringen kan vänta till det föreslagna datumet i Pascal är detta generellt ett bättre alternativ.

Om en akut omproduktion beställts är det viktigt att patienten (eller dennes ombud) informeras om att och när en akut leverans finns att hämta utanför ordinarie 1 eller 2-veckors-schema, annars finns risk att akutrullen blir liggande på utlämningsstället. Uppmana patienten även att ta med befintlig dosrulle så att utlämnande apotek kan kassera den om patienten får en ersättningsrulle. På så sätt kan risken för dubbelmedicinering minskas.

2.2.4. Undvik avbrott i medicineringen - utlämning av läkemedel från vårdenhet

Vid utskrivning ska det säkerställas att patienten kan fortsätta sin behandling utan avbrott. Det är av extra vikt vid nyinsättning av läkemedel. För att säkerställa detta ska sjuksköterska på utskrivande vårdenhet i samband med utskrivning stämma av med patienten, anhörig, sjuksköterska i kommunen eller distriktssköterska i hemsjukvården när läkemedlen kan hämtas ut från apotek, alternativt när nästa leverans av dosdelade läkemedel kan fås.

Om patienten, själv, via anhörig eller vårdpersonal, inte kan hämta läkemedel på apotek i samband med utskrivningen kan han/hon få med sig läkemedel i tillräcklig mängd för att undvika avbrott i medicineringen. Detta är också aktuellt för att undvika ”glapp” innan nästa leverans av dosdelade läkemedel.

Det är viktigt med god kommunikation för att behandlingsavbrott ska undvikas.
I planeringen inför utskrivning överenskoms för hur många dagar läkemedel behöver skickas med. Som en generell regel kan läkemedel för tre vardagar skickas med. Vid veckoslut eller helgdagar kan läkemedel för längre tid behöva skickas med.

Ordination av läkemedel för utlämnande

Läkemedel som ska skickas hem med patienten ska ordineras i läkemedelsmodulen. Vid användande av dospåsar (Slutenvårdsdos) behöver ordinationer finnas för samtliga dagar för vilka dospåsar önskas.

Iordningställande av läkemedel för utlämnande

Läkemedel som skickas med patienten ska vara märkta med patientens namn och födelsedata. Utlämnade läkemedel ska vara identifierbara, vilket innebär att läkemedelsnamn, styrka och utgångsdatum ska framgå. Om möjligt lämnas läkemedlen ut i form av dospåsar (slutenvårdsdos). I annat fall används läkemedelspåsar/kuvert, helförpackning eller dosett.

Läkemedelspåsar ska förses med läkemedlets namn och styrka, doseringsanvisning, ordinerande läkares namn, datum för överlämnandet samt signatur av den som iordningställt läkemedlen. Den som iordningställt läkemedelspåsarna ansvarar för att innehållet stämmer med texten påsen.

I de fall läkemedel skickas i **dosett** ska det, genom bifogad läkemedelslista, tydligt framgå vilka läkemedel som dosetten innehåller, doseringsanvisning, ordinerande läkares namn, datum för iordningställandet samt signatur av den som iordningställt läkemedlen. Den sjuksköterska som iordningställt läkemedel i dosetten ansvarar för att innehållet stämmer med bifogad läkemedelslista. Dosetten ska vara märkt med patientens namn och personnummer.

Beställning av hemgångsdoser från slutenvårdsdos sker enligt rutin Slutenvårdsdos, Hemgångsdos - Rutin - Hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Farmaceut ansvarar för att innehållet i dospåsarna stämmer överens med texten på påsarna. Sjuksköterska som lämnar ut hemgångsdoserna ansvarar för att utlämnade doser stämmer med aktuell ordination, och för att komplettera med eventuella övriga läkemedel som inte expedieras i dospåse.

Dokumentation av utlämnade läkemedel

Sjuksköterskan som delar ut läkemedel till hemgående patient ansvarar för att dokumentera i Cosmic att läkemedel lämnats ut.

Skicka med information om utlämnade läkemedel

Oavsett hur läkemedel iordningställs ska alltid en aktuell läkemedelslista skickas med utlämnade läkemedel.

- Utskrivande läkare ansvarar för att ordinationerna i läkemedelslistan är aktuella.

- Sjuksköterska som delar ut läkemedel till hemgående patient ansvarar för att kontrollera att utlämnade läkemedel stämmer med läkemedelslistan
- Sjuksköterska ansvarar för att patienten/dennes kontaktperson samt ansvarig på mottagande vårdinstans får information om plan för fortsatt medicinering – för vilken period som läkemedel lämnats ut, vilka läkemedel som ska hämtas på recept, när nästa dosrulle finns att hämta etc. Risken för dubbelmedicinering eller utebliven medicinering ska beaktas.

Detta följebrev kan skickas med utlämnade läkemedel: Läkemedelshantering - Utlämnande av läkemedel för att undvika avbrott i medicinering

Information om läkemedelshantering/läkemedelsbehandling efter utskrivning kan dokumenteras i Lifecare, planeringsunderlag under ”Läkemedel”. Om det finns nya behov av uppföljning/insatser för att läkemedelsbehandlingen ska fungera beskrivs det här.

2.2.5. Kom ihåg att skicka med patientens egna läkemedel

Om patienten har med sig sina egna läkemedel till sjukhuset har utskrivande avdelning på sjukhuset ansvar för att dessa skickas med patienten hem vid utskrivning.

Läkemedel som inte längre ska användas till följd av ordinationsändringar bör, med patientens medgivande och då det inte föreligger skäl till annat, kasseras på sjukhuset. För att undvika missförstånd bör patienten och sjuksköterska i kommunen, alternativt primärvården, meddelas vilka läkemedel som inte skickas tillbaka, samt varför.

3. Kommunikation och implementering

Dokumentet ersätter 09-40145.

4. Medverkande och granskare

Dokumentet har granskats av Läkemedelskommittén, Kommunala läkemedelsgruppen, apotekare på Läkemedelsenheten samt representanter från Hälso- och sjukvården i Region Gävleborg. Synpunkter på dokumentet skickas till: lakemedelsenheten@regiongavleborg.se.

5. Referenser

Dokumentnamn	Plats
Läkemedelshantering i Region Gävleborg - Rutin - Hälso- och sjukvård Region Gävleborg	
Läkemedelspärm – kommunernas riktlinjer för läkemedelshantering	